

ANVISNING
ÖFVER
ANVÄNDA NDET
AF
DAHL & C:¹⁸
ANILINER.

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

HELESTENES & MARGUS,
GÖTEBORG.

JOHAN OLSSON.
GÖTEBORG.

1886?

ANVISNING

ÖFVER

ANVÄNDANDET

AF

DAHL & C^{LS}

ANILINER.

KOMMISSIONS-LAGER

HOS

HELLSTENIUS & MAGNUS,

GÖTEBORG.

JOHAN OLSSON.
GÖTEBORG.

1886?

Hellstenius & Magnus,
Göteborg.

INDIGO-LAGER.

Kemiska analyser
lemnas på begäran.

LAGER
af
Indigo-Preparater:
Indigo-Karmin,
Indigo-Extrakt,
Purpur-Karmin,
etc.

ANVISNING

ÖFVER

ANVÄNDBARHET

AF

DAHL & C^{IS}

ANILINER.

KOMMISSIONS-LAGER

HOS

HELLSTENIUS & MAGNUS,

GÖTEBORG.

JOHAN OLSSON.
Göteborg.

De häri upptagna anvisningarne äro icke att anse såsom helt och hållet fullständiga för alla färger, de gälla fastmer som allmänna regler.

För många färger torde derföre dessa i all korthet affattade färgningsmetoder icke visa sig tillfyllest, utan tillrådes i dylika fall framläggande af ett färgadt mönster, på det att en fullkomligt noggrann anvisning må kunna lemnas.

Alla vikt- och måttuppgifter äro beräknade för 10 kg färg-gods.

För anställande af försök stå profver å samtliga färger tillbuds.

De efter hvarje Anilinsort förekommande numren hänvisa till Priskurant och Profkartör, hvarföre dessa nummer vid re-quisition benäget torde iakttagas.

Ylle.

1. Ponceau eller Naphtalin-Skarlakan (193—196)
och Brillantskarlakan (187—189).

Första förfarandet. Man bringar i ett handvarmt bad $\frac{1}{2}$ kg Winstenspreparat och 1 kg flytande Tennbeta tillika med den erforderliga Ponceaun. Under beständigt omrörande låter man badet långsamt nå kokpunkten och sedan för egaliseringen af det yllna koka väl under en halftimma.

Andra förfarandet. Man bringar $\frac{1}{2}$ kg krist. Soda och den erforderliga Ponceaun tillsammans i kitteln, lägger det yllna uti och kokar under $\frac{1}{4}$ timma. Sedan tager man ur godset och tillsätter badet något Saltsyra eller Tennbeta samt förnyar kokningen $\frac{1}{4}$ timma. Vid andra kitteln tillsätter man den erforderliga Ponceaun och blott ringa Soda samt förfar för öfrigt noga som första gången. På så sätt kan man genast taga i tu med färgningen, garnet egaliserar sig ganska lätt.

2. Guldorange (79). Orange G & R (36 & 76).
Äktagul (73). Naphtolbrun (41). Orangebrun (88).
Solidgul (142) och Chrysophenin (141).

Dessa Aniliner begagnas som blandningsfärger och låta använda sig i förening med alla andra Aniliner, som färgas med tillhjälp af syror. Isynnerhet förordas de till nyansering (schattering) å Ponceau och som ersättning för Gurkemeja och Pikrinsyra vid brunt, oliv och modfärger, alldenstund de frambringa ganska lifliga nyanser och under alla förhållanden äro väsentligt mera äkta än dessa sednare. Med Chrysophenin och Indigo-Karmin erhåller man de vackraste och mest äkta olivfärger.

3. Rose Bengale, Floxin (176—178).
Eosin (27, 28 & 30). Erythrosin (7).

Man tillsätter badet den erforderliga färgstofften tillika med 5—600 gram Alun och, sedan färgen är väl löst, bringar man det yllna uti, drager regelmässigt igenom så länge tills badet är urdraget och färgnyansen är enligt mönster. För gulaktig skiftning tillsätter man Orange G efter behof.

4. Eosin, spritlöslig (33).

Denna produkt löser sig fullständigt i en vätska af 95 % Alkohol (Sprit) till hälften utspädd med vatten. Vid färgningen förfar man som vid vattenlöslig Eosin. Den i sprit lösliga Eosinen lemnar synnerligen klara nyanser och användes med fördel till helt ljusa Rosa och köttfärger.

5. Fuchsin (20—24). Rubin (1—2). Grenadin (125).
Cerise (25—26). Marron (119).

För fullkomlig lösning af 1 kilo Fuchsin etc. måste man använda cirka 100 liter kokande vatten. Före färgningen genomdrager man det yllna några gånger i kokande hett vatten, tager ur, tillsätter badet efterhand den nödiga färglösningen och färgar sedan enligt mönster under behörig genomdragnig.

Blå nyanser framkallas medelst tillsats af Methylviolet och gula medelst Chrysoidin.

6. Fuchsinaffall (120).

En blandning af 1 kg Fuchsinaffall, 3 kg Saltsyra och 10 kg vatten uppvärms i ett vattenbad.

För brunfärgning tager man 1 1/2 kg Glaubersalt, 350 gram Svafvelsyra och alltefter nyans af nämnda Fuchsinaffallslösning Indigo-Karmin och för gulaktig nyans Naphtalin-Orange eller Äktagul (se under 36, 76, 73) för att härmed färga i kokande bad enligt mönster. Bättre bruna färger kan man åstadkomma på ofvannämnda sätt med Fuchsin eller Ponceau 3 R, istället för med Fuchsinaffall.

7. Methylviolet (12—19), (236—238).
Dahlia (110—113).

De violetta upplösas i kokande vatten och utfärgas med tillsats af $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ kg Bittersalt.

8. Bismarckbrun och Vesuvin (69 & 70).

Man färgar i hett bad under tillsats af något Zinkvitriol och nyanserar i samma soppa med Fuchsin, Orange, Åktagul eller ock med vattenlöslig Blå.

9. Alkaliblå (59—68).

Man tager $\frac{1}{2}$ —1 kg Vattenglas eller $\frac{1}{2}$ kg krist. Soda eller ock lika mycket Borax samt det erforderliga Alkaliblå, bringar detta tillsammans i kitteln, lägger det yllna deri och bearbetar detsamma under $\frac{3}{4}$ timmas kokning. Sedan afspolas och syras i hett eller kallt vatten med Svafvelsyra. Då man syrar kan man äfven använda något Klortenn, det blå erhåller derigenom en grönaktig skiftning.

10. Methylgrön (N:r 10—11).

Första förfarandet. Man bereder ett kokande vattenbad, tillsätter detta det behöfliga gröna jemte något Salmiak-sprit, drager derpå det yllna igenom under en timmas tid. Der-eftter upptages godset, soppan bringas åter i kokning, hvarpå man ånyo bearbetar under en timma. Man syrar sedan med Svafvelsyra i friskt bad vid 85° värme och tillsätter samtidigt för gulaktig nyans något Pikrinsyra.

Andra förfarandet. Det yllna genomdrages (i ett trä-kärl) under tillsats af 1 $\frac{1}{2}$ kg undersvafvelsyrligt Natron, der-eftter upptager man detsamma och tillsätter 750 gram Saltsyra. Härpå låter man bearbeta godset ännu en timma och när pro-ceduren är färdig afspola dugtigt i kallt vatten. Sedan utfärgas i en träpanna med Methylgrönt vid 75—85° värme och när badet genomdragits tillsätter man behöflig Pikrinsyra.

11. Syregrönt för Ylle, färgande gulaktigt 204.
Syregrönt för Ylle, färgande blåaktigt 205.

Det yllna färgas med dessa båda sorter grönt helt enkelt medelst Svafvelsyra och baden urdragas fullkomligt klart. Praktfulla gula nyanser erhållas medelst tillsats af Gult N:r 72 till samma bad — något som isynnerhet är af öfvervägande fördel vid färgning af Billardkläde eller andra tunga Yllesaker.

12. Indulin 55, Nigrosin 158.

Man tager 1 kg Alun, $\frac{1}{2}$ kg Svafvelsyra samt behöflig Anilin och utfärgar i kokande bad. För att få fram helt mörka nyanser tillsätter man badet något Indigo-Karmin, önskas deremot färgtonen liffigare så tillsätter man i stället vattenlöslig Anilinblå.

13. Vattenlöslig blå (49—52, 56) och Ylleblå-Marinblå (150—155).

Badet beredes medelst 1 kg Alun och $\frac{1}{4}$ kg Svafvelsyra, utom den erforderliga färgstofften. Derefter utfärgas och för den händelse färgen framträder alltför liffig tillsättes efter behof Indigo-Karmin. Till färgning af liffiga bruna nyanser med Orange R N:r 76 kunna dessa blå färger med fördel användas.

14. Amaranth, Lilla, Parme och Blå, spritlösliga (90—98).

Upplösning: För lösning af 1 kg uppvärmer man 20 kg Sprit om 95 % i ett tätt tillslutande bleckkrus och i ett vattenbad om 50°, derefter slår man Anilinen uti, rör om och låter lösningen stå cirka 12 timmar. Sedan filtrerar man, uppvärmer 15 kg Sprit på samma sätt som förut, slår deruti den ännu olösta återstoden och förfar dermed som ofvan.

Färgbadet tillsätter man först 80 till 90 gr Klortenn, deretter 200 till 300 gr. Svafvelsyra och slutligen den behöfliga spritlösningen samt utfärgar under kokning, enligt mönster.

15. Indigotin, Indigo-Karmin och Indigo- Extrakt (100—101).

Man färgar med dessa Indigopreparater bäst med tillsats af Alun och Svafvelsyra; för grönt tillsätter man Pikrinsyra efter behof.

Pupur-Karmin N:r 104 (Penséelack).

Detta preparat användes som Indigo-Karmin vid brunt och modefärger, det har den fördelen att lätt egalisera sig.

Bomull.

16 a. Ponceau eller Naphatalin-Skarlakan (193—196).

1) Man bereder ett 65—75° varmt Klortennbad om 4° Beaumé, drager det afkokade garnet igenom, urtvättar och bringar det sedan i ett lika

2) varmt och 3° B starkt bad af ättiksyrad lerjord, hvarpå ånyo genomdrages under en styf qvart.

3) Sedan reder man till ett ljumt bad, tillsätter detta den erforderliga, i hett vatten förut lösta Ponceaun, bringar det väl urvridna garnet deri och drager det regelmässigt igenom tills badet blifvit kallt, vindar sedan upp och torkar vid måttlig temperatur. Alla tre baden förvaras för nytt gods och de båda första baden återbringas då och då till sin ursprungliga styrka.

För att göra garnet mjukt löser man i ett stenkärl 30 gr. Bom- eller Rofolja i 6 gr. 66° Svafvelsyra, omrör behörigen, tillgjuter något kallt vatten, bringar sedan lösningen i det urdragna Ponceaubadet samt drager ånyo godset igenom några gånger.

Beredning af Ättiksyrad Lerjord.

Man löser 2 kg Alun och 1 1/2 kg Blysocker hvart och ett för sig i hett vatten, gjuter sedan lösningarna tillsammans och låter, efter det man dugtigt rört omkring, blandningen stå orörd tills bottenhets bildats, hvarpå man använder det klara på sätt ofvan angifvits.

16 b. Brillantskarlakan (187—189).

Betas blott med Alun och utfärgas sedan i handvarmt friskt bad. Baden urdragas ej helt och hållet utan användas för nytt gods.

17. Eosin B N:r 30, Erythrosin (7), Rose-Bengale och Floxin (176—178).

Man kokar bomullen under $\frac{1}{2}$ timma i ett bad, hvartill man förut satt $\frac{1}{2}$ kg saltpetersyradt bly, urvrider väl, och utfärgar derpå i friskt handvarmt bad med Eosin eller Erythrosin.

18. Safflor-Karmin-Rosa.

Man tillsätter ett kallt bad den erforderliga kvantiteten Safflor-Karmin, lägger bomullen uti och drager igenom tills badet är urdraget. Sedan tillsätter man samma bad 1 liter Matättika och bearbetar en god kvart. För avivering använder man i friskt bad 200—300 gr. Kristalli-Tartari, derpå vrides väl ur och torkas i luften.

19. Saffranin 31, Skarlakan 231.

Rosa. 5 kg. Pottaska upplöses i 60 liter vatten och sedan tillsättes 25 kg. vanligt Harz. Man låter det hela koka tills vätskan blir klar. Bomullen betas sedan svagt dermed och utfärgas med Saffranin.

Samma Harzbeta låter använda sig för alla ljusa Anilinfärger på bomull.

För Saffraninrött och Skarlakan galleras för ljusa färger å blekt och för mörka å oblekt bomull med 2 kg Sumak och utfärgas i friskt bad. Man åstadkommer blå nyanser med något Fuchsin och gula nyanser med Chrysoidin eller vid liflig ton med Phosphin.

20. Fuchsin 20—24, Rubin 1—2, Cerise 25—26.

Bomullen galleras på vanligt sätt med 2 kg Sumak och utfärgas derpå i handvarmt bad med den förut i hett vatten lösta färgstofften. Färgen blir bättre om man bringar garnet från Sumaken i den längre fram omnämnda Anilinbetan och derpå utfärgar i friskt bad. För ernående af gulaktig skiftning använder man Chrysoidin, hvaremot man erhåller blå nyanser medelst tillsats af Methylviolet.

21. Mythylviolet 12—19, 236—238 och
Dahlia 110—113.

Man gallerar bomullen med 2 kg Sumak, betar sedan med 300 gram Klortenn och utfärgar kallt med Violet. Om man färgar Violet på Tvålbeta eller med nedan anförda Anilinet, så blir färgen vackrare men icke så hållbar som den med Sumak och Klortenn framställda.

22. Bismarckbrun 69 och Vesuvius 70.

Garnet gallas med 2 kg Sumak och sedan utfärgas med Bismarckbrun eller Vesuvius. Man kan jemväl behandla garnet med återopade Anilinet och derpå äfvenledes utfärga i friskt bad. Man nyanserar i samma bad med Cerise, Fuchsin, Phosphin, Blå vattenlösning, eller Methylviolet.

I Bomullsfärgerierna tjena Bismarckbrun och Vesuvius isynnerhet till öfversättning på Brunt och modfärgar.

Garnet färgas med Katechu och nyanseras i friskt bad med Bismarckbrunt för röda och med Vesuvius för gula nyanser, liksom äfven med Fuchsin, Phosphin etc. Med största fördel lämpa sig de båda färgerna för Saffiansläderfärgerier. Man erhåller utan beta en särdeles vacker och liflig brun färg.

23. Methylgrön Nr 10—11.

Man gallerar med 2 kg Sumak och utfärgar i handvarmt bad. För gula nyanser tillsätter man Sumakbadet efter behof Gelbholz eller Gurkemeja. Blå ton ernås genom tillsats af Methylviolet.

24. Smaragdgrön, kristaller eller pulver (199 & 206)
för helt gula nyanser.

Brillantgrön, kristaller eller pulver (198 & 197)
för mellan nyanser.

Syregrön (200, 201 & 203), för blå nyanser.

Santlige dessa nyanser färgas som Methylgrönt, men de ofvannämde färgerna äro väsentligt billigare och vackrare än Methylgrönt och lämpa sig isynnerhet för färgning af Bomull, Siden, Läder, konstgjorda blommor etc.

25. Indulin 55 och Nigrosin 158.

Dessa Aniliner färgas som efterföljande vattenlösliga blå och låta de i badet nyansera sig med alla andra Anilinfärger, så att man dermed kan framställa alla variationer af modefärger ända från ljusaste Perlgrått.

26. Blå vattenlöslig 49—52, 39, 40, 42 och 44, 56,
Marinblå 150—154.

Blekt eller oblekt bomull (alltefter som liflighet i färgen önskas) behandlas med nedan anförda Anilinbeta och tillsättes samma bad 30—40 gram Blått, som förut upplösts i hett vatten. Man bringar badet upp till 85—95° och låter derefter bomullen uti. Efter det man dragit igenom $\frac{1}{2}$ till 1 timma, tillsätter man ånyo 30—40 gram Blått likaledes i lösning, äfvensom 200 gram Vinstenssyra, för att sedan färga efter mönster.

27. Bomullsblå 160—182.

Ett hett bad om 85—100° tillsätter man 650 gram Alun, 1 liter Ättiksyra och det erforderliga Blå, bringar det väl afkokta garnet deri och genomdrager detsamma regelmässigt tills badet fullständigt afvalnat, derefter vrider man väl ur och torkar vid måttlig temperatur. I fall färgen ej skulle vara tillräckligt hög, bringar man åter badet till den ursprungliga temperaturen, låter ännu en gång garnet uti och drager igenom, tills den önskade färgen erhålles. Färgbaden förvaras för nya partier och vid hvarje ny utfärgning tillsätter man cirka $\frac{1}{3}$ mindre Alun, Ättiksyra och Blått.

28. Ljusblå 80 och Opalblå spritlös (81).

Lösningen af färgen finnes beskrifven under N:r 14. (Förfarande vid yllefärgning).

De i sprit lösliga Blå använder man inom bomullsfärgerierna för helt ljusa och gröna nyanser på följande sätt: garnet lägger man några timmar i ett bad med 1 kg fransk tvål, vrider ur och bringar det i ättiksyrad lerjord. För framställande af

denna sednare löser man 2 kg Alun och $1\frac{1}{2}$ kg Blysocker, hyart och ett för sig, endast i vatten, låter blandningen stå några timmar, håller sedan af det klara från botten-satsen, urlakar åter fällningen med kokande vatten och bringar sedan den tvålade bomullen i denna beta, drager igenom 6 å 8 gånger, tager upp och tillsätter erforderligt Ljusblått (löst i sprit). När färgbadet är urdraget tager man upp garnet, låter soppan komma i kokning och bringar åter bomullen uti. Denna uppkokningsprocedur förnyar man så länge, tills det Blå är tillräckligt grönaktigt och aviverar sedan temligen hett med 250 gram fransk tvål.

Anilinbeta.

- 1 kg. Alun,
- 0,3 „ krist. Soda,
- 0,2 „ Kräksalt (Breachweinstein).

Hyart och ett af dessa preparater upplöses särskildt, hvar på det hela sammangjutes. Man låter lösningen stå och använder endast det klara.

Denna sats är beräknad för 10 kg bomull.

29. Linneblå 150—154.

Tillsättningsblått för i Indigokyp blåadt linne och bomullstyg.

Sedan godset på bekant sätt färgats i kypen, genomdrages det i ett friskt bad som syrats med Saltsyra och detta för att neutralisera den från kypen ännu vidhäftande kalken. Sedan ombestyr man ett friskt bad och tillsätter detta det förut i hett vatten lösta Linneblå, lägger godset uti och färgar under tillsats af cirka 1 kg Alun eller något Svafvelsyra.

30. Pappersblå 150—154.

Tillsättning för blatt, mörkviolet och grått papper.

Blått omslagspapper färgas vanligen medelst Berlinerblått, blåsyradt Kali eller Ultramarin. De på detta sätt framställda färgerna äro af en ljus, grönaktig nyans, och man har hittills för att framställa mera rödaktiga samt isynnerhet mörkare nyanser använt en tillsats af Blauholz. Numera använder man till nyansering af pappersmassa i stället för Blauholz med

stor fördel rödaktig i vatten löslig Anilinblå. Papperet färgas svagt med blåsyradt Kali eller Ultramarin och sedan tillsättes det Anilinblå.

De på detta sätt framställda färgerna utmärka sig genom stor liflighet. En betydlig besparing i användandet af Kali göres jemväl, alldenstund det enkom för detta ändamål fabrice-rade Anilinblå är af stor färgkraft.

För helt röda färgtoner använder man Pappersblå III eller det ännu rödare IV, hvilka preparater isynnerhet egna sig till framställande af mörkt violet och grårödt papper.

31. Anilinsvart på Bomull.

Man bringar garnet i ett kallt bad med $2\frac{1}{2}$ kg Anilinsalt och $1\frac{1}{4}$ kg kromsyradt Kali, genomdrager regelmässigt under 2 timmar och tillsätter under denna genomdragning i möjligast små kvantiteter efterhand $1\frac{1}{4}$ till $1\frac{1}{2}$ kg Saltsyra. Sedan får garnet ligga öfver natten i detta bad. Också kan man för att bringa fortgång taga upp bomullen under det badet upphettas till kokning samt derefter under jemnt omrörande låta det svalna. I båda fallen förfar man vidare på följande sätt: Man drager bomullen 5 parvis genom friskt vatten, vrider väl ur och oxiderar i handvarmt bad med vanadinsur Ammoniak så länge, tills garnet har antagit en brun skiftning. Sedan urvrides och aviveras under kokning med $\frac{1}{2}$ kg fransk tvål. Om det svarta efter första avivaget icke är blått nog eller eljest icke som sig bör, så upprepar man avivaget med $\frac{1}{2}$ kg fransk tvål. Till oxidering af 10 kg bomull använder man cirka $\frac{1}{2}$ gram vanadinsur Ammoniak.

Lacksvart N:r 57 G och N:r 58 B.

Dessa produkter rekommenderas till svartlack och egna sig företrädesvis till lackering af bleck, trä, läder och som tillsats till glansskosvärta. Man upplöser färgerna i sprit på sätt som angifvits under N:r 14 och ökar alkohollösningens konsistens medelst ett Schellacklack.

Siden.

Sidenet skall, för att aflägsna den detsamma vidlådande basten, afkokas med fransk tvål. Det härtill begagnade tvålbadet, benämndt basttvål, användes åter vid utfärgningen som egaliseringsmedel vid nästan alla Anilinfärger.

32. Ponceau eller Naphtol-Skarlakan (193—196).
Brillant-Skarlakan (187—189). Orange (36, 77 & 79).
Eosin, spritl. (33). Eosin, vattenlöslig (30 & 27).
Erythrosin (7). Rose-Bengale och Floxin (176—178).
Gul (72). Äktagul (73). Phosphin (71).
* Methylgrön (10, 11, 37 & 38).

Samtliga dessa färger utfärgas under tillsats af basttvål och något ättiksyra i handvarmt bad, och kan enhvar af de uppräknade färgerna tjena som nyanseringsmedel för den andra.

33. * Brillantgrön (197 & 198). * Smaragdgrön (199 & 206).
* Syregrön (200—203). Saffranin (31). Skarlakan (231).
Fuchsin (20—24). Methylviolet (12—19).
Dahlia (110—113). Bismarckbrun (69). Vesuvin (70).
Chrysoidin (75). Chrysophenin (141).

Dessa utfärgas med basttvål och något Svafvelsyra i varmt bad och kunna äfven med dessa Aniliner alla upptänkliga nyanser åstadkommas i samma bad.

* Se angående Grönt notisen under N:r 24.

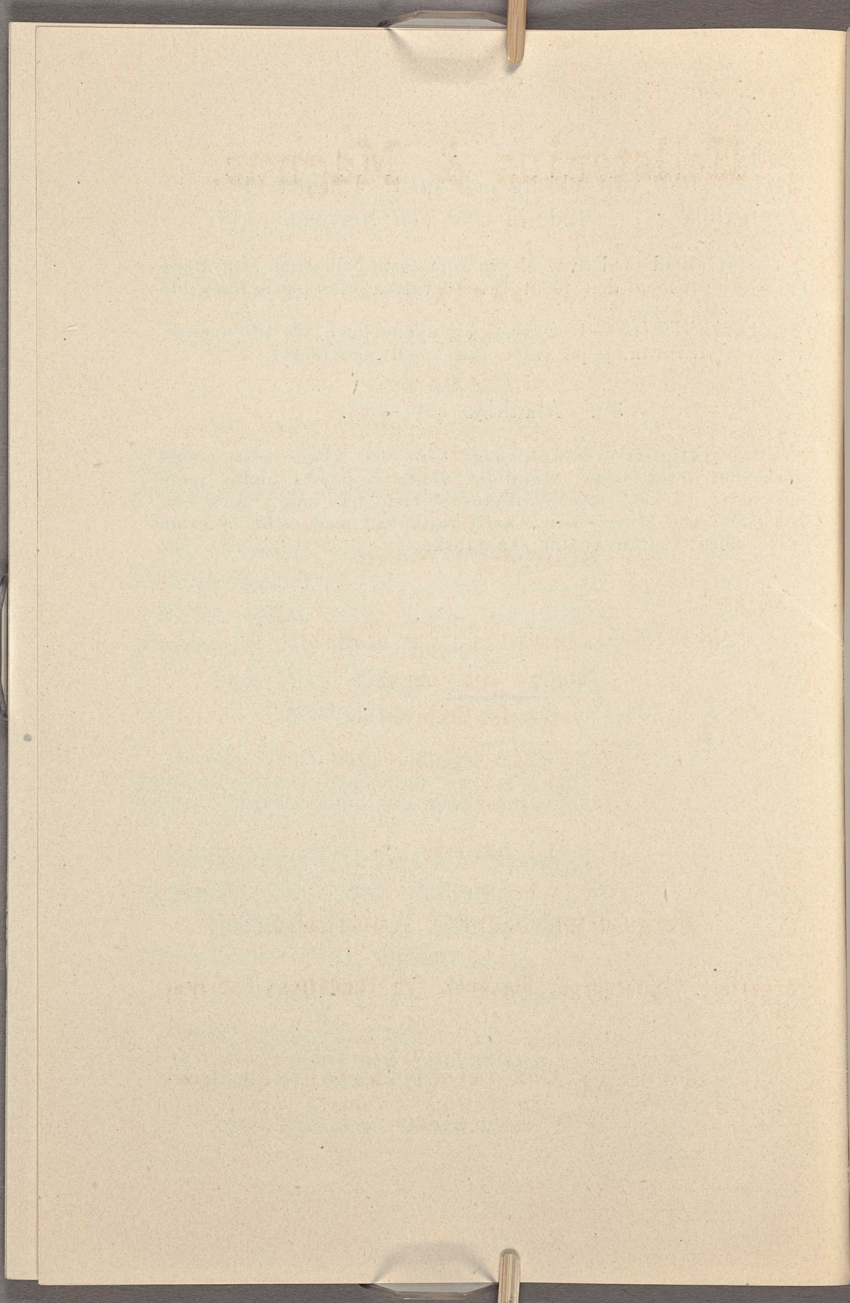
34. Blå, vattenlöslig och spritl. Ljusblå (40).
Opalblå (42). Indulin (55) och Nigrosin (158).

Basttvålbad med Svafvelsyra som förut och sedan utfärgning ganska hett med den förut i hett vatten eller sprit lösta blå Anilinen.

Marinblå (150—154) egnar sig synnerligen väl till nyanse-
ring samt tillsättning på svart, brunt och moddefärger.

35. Alkaliblå (59—68).

Man tillsätter ett handvarmt bad 300 gram krist. Soda jemte det förut lösta Alkaliblå. Badet upphettas under jemn omrörning till 85° och bearbetas sidenet deri under flera timmar. Sedan aviverar man i kallt vattenbad med cirka 50 gram Svafvelsyra, tvättar väl ur samt torkar.

färgeri

frutt (2)
nåje p

Hellstenius & Magnus,

GÖTEBORG.

LAGER

af

AMERIKANSKA, FRANSKA OCH TYSKA

FÄRGTRÄ-EXTRAKTER.

Försäljning för

Sverige och Norge

af

New-York Dyewood-Extract & Chemical Cos,

New-York,

fasta och flytande

Färgträ-Extrakter.

LAGER

af

Färgstoffer, Syror & Kemikalier

för

Färgerier, Pappersbruk, Glasbruk och Tändsticks-Fabriker.

Prisnoteringar fritt ombord Göteborg eller frakt-
fritt (äfven Norska och Finska hamnar) sändas med
nöje på begäran.

